

akár a szerkesztőség címén. Kérjük az iratokat (fénymásolatukat), adatokat mellékelni.

Szakácskönyv

Az EÖGYKE megkezdte egy „Erdélyi magyarörmény szakácskönyv” előkészítő munkálatait. Kérjük, küldjenek recepteket! A szerkesztőség címére érkező recepteket a tervezett könyv szerkesztői fogják kiválogatni; nyilvánvaló, hogy ugyanazon étel többféle recept szerint is készülhet, ám egyetlen ételről nem szükséges húsz-harminc leírást közölni, néhányat - táj, családi szokás, vagy időrend szerint eltérőt - azonban igen. Ezt a válogatást a könyv összeállítói végzik el, akik kérik: a recepteket névvel aláírva küldjék be, hiszen a szakácskönyv hitelességét is az fogja biztosítani, hogy aki receptet ad meg, annak a neve is ott szerepel - a könyvben is.

Ki kicsoda?

Kéréssel és felhívással fordulunk Önökhöz!

Az EÖGYKE hozzákezdett a Magyarörmény ki kicsoda című kiadvány összeállításához, amelyben az örmény gyökerekkel rendelkező híresebb, nevesebb embereket szeretnénk összegyűjteni. Hosszantartó és felelősségteljes munka ez. Kérünk mindenkit, aki tud olyan, említésre valóban méltó emberről, aki örmény gyökerekkel rendelkezik, az adatokat juttassa el a szerkesztőségbe. Kérjük: az adott személy nevét, születése évét és helyét, az örmény vonatkozás jelzését (milyen örmény családok leszármazottja az illető), végzettsége, képesítése, szakmai vagy tudományos fokozatai megjelölését, valamint tevékenysége rövid leírását (negyed- vagy fél oldalon). Indokolt esetben természetesen ez hosszabb is lehet. Kérjük, jelezze az adatok forrását, és a dokumentumok létét: van-e az adott személlyel kapcsolatban valamiféle dokumentum (valamint kép, fénykép, stb.) a birtokában. Kérjük, írja meg címét, elérhetőségét is, hogy az adatokat hitelesíteni, az esetleges dokumentumokat felkeresni (másoltatni) tudjuk.

Kiket keresünk?

Magyarörmény származású, nevezetes személyeket, akik megbecsülést vívtak ki maguknak s akikről illik, vagy illenék tudnunk: a magyarörmény múlt, közelmúlt és jelen tudományos, politikai, közéleti, gazdasági, oktatási, hadi, egyházi, művészeti, irodalmi, kiemelkedő társadalmi tevékenységű alakjait. Kérésünket ismételjük több lapszámon át, hiszen tudjuk, hogy az adatolás nem könnyű munka. A beérkező anyagokat az EÖGYKE által erre a célra kijelölt bizottság fogja kezelni, amely eldönti, hogy végső soron ki az, aki bekerül a Magyarörmény ki kicsoda című kiadványba. Segítségüket előre is köszönjük!

Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület

Postacím: 1251 Budapest Pf., 70.

E-mail: magyar.ormeny@axelero.hu fax: 201-2401.

Erkölc és hitvallás

Február 3. Szt. Balázs püspök és vértanú

„...védj ma is, segíts, Sebaste püspöke!”

A torokdaganatos, halálos beteg Babits Mihály szólítja így meg a szentet: „Szépen könyörgök, segíts rajtam, Szent Balázs!” kezdetű, Balázsolás című, 1937. nyarán írt versében. A babitsi életműből már csak az 1937-38-ban fogant Jónás könyve és a legvégén, az 1939-ben született Jónás imája van hátra.

Mintegy 1621 évvel a költemény megírása előtt, Kr.u. 316 táján hal mártírhalt Szent Balázs, az örményországi Sebaste püspöke, egy akkor már több mint 2000 esztendőös nemzet fiaként.

Akkoriban Örményországot még Hájászdánnak hívják, mivel az örmények magukat hájknak, azaz uraknak nevezték. Az ószövetségi Biblia ezt a földet azonban Thorgomának nevezi, hiszen Noé Jáfet nevű fiának unokája Thorgom volt, akitől Hájk származott. A hájk dinasztia uralkodása Kr.e. 2350-ben veszi kezdetét. Egyes források név szerint említik Kr.e. 1300 táján az uralkodóház Arám nevű utódát, aki nevét a görögöktől kapja, akik Armenosnak nevezik, mivel a birodalmat keletről és délről támadó népeket legyőzi. Örményország mai elnevezése a görögből levezethető Arménia innen eredeztethető. (Legenda szerint) Arám fia és utóda a trónon Szép Ará, akitől az Ararát hegye veszi a nevét Kr.e. 1200 körül. Szép Ará unokájával hal ki a Hájk uralkodóház, és az oldalági leszármazottak ragadják magukhoz Örményországban a hatalmat.

Ennek az ágnak nevezetesebb uralkodói között tartják számon Digránt, aki Kr.e. 580 és 535 között vezeti az országot, és a birodalom határait kiterjeszti. Ennek az oldalágnak az utolsó sarja Váháken, aki a Nagy Sándor elleni háborúban veszíti életét. Nagy Sándor Kr.e. 330-ban bekebelezi Örményországot. A II. uralkodóház, az Arsacidák hatalma Kr.e. 146-tól Kr.u. 428-ig tart. A dinasztia kiemelkedő királya Artaxerxes (Kr.e. 111-86), aki meghódítja egész Kis-Ázsiát, és az örmény birodalmat a parthusoktól függetleníti. Az ő fia Digrán (Kr.e. 86-53) legyőzi Parthiát és meghódítja Kappadóciát, végezetül felveszi a szeleukus koronát, azaz Asszíria, Babilónia, Palesztina királyságát. A római Lucullustól azonban vereséget szenved és később lemond Örményországon kívüli tartományairól. Fiát Antonius fogatja el, és Örményországot a Római Birodalom tartományává teszi. Ettől kezdve majdnem két évszázadon át Örményország hol a Parthus, hogy a Római Birodalom része.

A II. nagy örmény uralkodóház legkiemelkedőbb személyisége ebben a korban Tiridat (Kr. u. 284-337), örményül Dertád, aki Rómából hazatérve Világosító Szent Gergely segítségével Örményországot keresztény hitre téríti, majdnem 300 évvel azután, hogy (ugyancsak legenda szerint) maga Tádé apostol személyesen viszi el a keresztény tanokat erre a földre. Ám Örményország ekkor már 2655 év óta történelmi tényező, amelynek 2000-5000 méter magas hegyei között ered a Tigris és az Eufrátesz folyó, amelyek hullámai jó pár ezer kilométerrel délebbre, Mezopotámiában (a mai Irakban), az emberiség szellemtörténetének, kultúrájának, civilizációjának legősibb, több mint tízezer éves bölcsőjét ringatják.

Balázs népe tehát hosszú utat járt be idáig, ám ekkoriban történelmi válaszüthöz érkezett. A szent sem tudhatta, hogy életének és vértanúságának éveit és személyét is a tudományos utókor - amely a történettudományban is igyekszik mindent feldarabolni, részekre osztani, időhöz és időpontokhoz kötni - majdan korszak határként fogalmazza meg. Ugyanis, amikor Kr.u. 316. táján Balázs vértanúhalált halt, elvileg a mai egyháztörténészek szerint már három éve beköszöntött a Konstantin-béke kora, hiszen Nagy Konstantin rendeletével, amellyel voltaképpen a kereszténységet államvallássá teszi a Római Birodalomban, legalábbis történettudományi szempontból véget ér a vértanúk egyházának 200 éves korszaka. Balázs szülőföldje azonban távol esik a birodalom központjától, hazája, Örményország a római impérium peremvidékén helyezkedik el. Konstantin császár társuralkodója, Licinus ugyanis önkényesen túlteszi magát a császár 313 elején kiadott türelmi rendeletén és Keleten folytatódnak a keresztényüldözések. Ám még ebben a megközelítésben sem törvényszerű a vértanúság, hiszen az örmény Sebaste városában szülei előkelő keresztényeknek számítanak, akik fiúkat is jó nevelésben részesítik, az ifjú Balászból orvos lesz, és görög nevéhez - Baszilioz - méltóan igaz királyi lélek. Szülővárosának keresztény polgárai ezért püspökké választják.

Amikor az üldözések Sebaste városát eléri, legendája szerint a szent híveinek kívánságára elrejtőzik egy közeli sziklabarlangban, amely egyben a környék vadállatainak is búvóhelye. Nemsokára azonban Sebaste pogány prefektusának, Agricolának a keresztény vértanúk kínoztatása végett újabb vadállatokra van szüksége, így rátalálnak a barlangra, ahol azonban a vadállatok testőrök módjára Balázs védelmére kelnek. Agricola ekkor fegyveres katonákkal

bírói széke elé idézi a szentet, aki készségesen engedelmeskedik a hatósági idézésnek. Útban a város felé sokakat meggyógyít, többek között egy halszállkától fuldokló gyermeket. A püspök és a prefektus között szóváltás kerekedik, ezért Agricola lefejezteti Balázst, akinek emléke, mélyebb és általánosabb tisztelete ezer esztendő múltával, a 14. század közepén elevenedik fel újra, amikor a himlő- és pestisjárványok - amelyek kezdeti tünetei közé tartoznak a torokfájások és fulladásos rohamok - tömeges pusztítást okoznak az emberek között.

Vélhetőleg ekkortól emelik Szent Balázst a tizennégy segítő szent sorába, akik között olyan vándorlegendákat tartunk számon, mint Szent György vagy Szent Kristóf. Mert ők talán már tudják, hogy - Babits szavaival - „mennyi kint bír az ember, mennyit nem sokall még az Isten jósága sem, s mit ér az élet (...) S talán azt is, hogy nem is olyan nagy dolog a halál.”

Megmarad-e Kárpátalján a Zrínyi Ilona Könyvtár?

Ukrajna egyetlen magyar könyvtára, a Kárpátaljai Magyar Kulturális Szövetség tulajdonában levő, Munkácson működő könyvtár ma már nem tudja kifizetni a gáz-, villany- és telefonszámláját, valamint a könyvtáros és a takarítónő tiszteletdíját, összesen havi 30.000 Ft-nak megfelelő grivnyát. (Nem tévedés: 30 ezer forintnak megfelelő összeg!) A könyvtár működtetésére beadott pályázatukat elutasították.

A naponta reggel 9 órától délután 16 óráig nyitva tartó Zrínyi Ilona Könyvtár a magyar iskola és a liceum diákjait, a Tanítóképző Főiskola hallgatóit, Munkács magyar polgárait fogadja.

Segítsen, aki tud és akar?

A Kárpátaljai Szövetség számlaszáma: 11711034-20834951 A közlemény rovatba az alábbi szöveget kell írni: „Adomány a munkácsi Zrínyi Ilona Könyvtár javára”

További információk (és csekkek) kaphatók a Magyarok Házában működő Kárpátaljai Szövetség irodájában (1052. Budapest Semmelweis u. 1-3. III. 326, naponta 10-14 óra között. Tel: 267-0198)

1% 1 % 1% 1% 1 % 1%

Közeleg az adóbevallás ideje. Személyi jövedelemadónk egy-egy százalékát erre jogosult, bejegyzett egyházaknak, közintézményeknek, civil szervezeteknek ajánlhatjuk.

Az Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület jogosult arra, hogy adónk 1%-át felajánlhassuk az Egyesületnek. Ezzel hét éve működő Egyesületünk működését támogathatjuk.

Kérjük, jövedelemadója bevallásakor gondoljon Kulturális Egyesületünkre, s ezáltal önmagára is. Hiszen tagságunk azért dolgozik, hogy magyarörmény közösségünk céljait megvalósítsa, gyökereink tárgyi és szellemi kultúráját megőrizze, átadja az utókornak és továbbfejlessze. Ezzel tartozunk tisztességes és jó magyarrá vált őseinknek, tehát önmagunknak is.

A jövedelemadó bevallásakor az APEH által mellékelte rendelkező nyilatkozatot kell kitöltenie.

A kedvezményezett adószáma: **18085590 -1- 41**

A kedvezményezett neve: **Erdélyi Örmény Gyökerek Kulturális Egyesület**

Egyúttal javasoljuk, hogy a másik, az egyházaknak szánható egy százalékkal támogassa a